

4.2.2 Η Περίοδος της Λατινοκρατίας και τα Ελληνικά Κράτη

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Η Περίοδος της Λατινοκρατίας και τα Ελληνικά Κράτη

Τα λατινικά και ελληνικά κράτη που διαδέχτηκαν τη Βυζαντινή Αυτοκρατορία (1204)

Η περίοδος της Λατινοκρατίας

- Με τη διανομή των βυζαντινών εδαφών (Ρωμανία) αρχίζει η περίοδος της Λατινοκρατίας.
- Η μερίδα του λέοντος περιήλθε στους **Βενετούς**, που έλαβαν:
 - α) το **μεγαλύτερο μέρος** της Βασιλεύουσας και
 - β) τα σημαντικότερα **λιμάνια** και **νησιά** του **Αιγαίου** και του **Ιονίου πελάγους**.

Η αυτοκρατορία της Κωνσταντινούπολης

- Ο κόμης **Βαλδουίνος της Φλάνδρας** πήρε την αυτοκρατορία της **Κωνσταντινούπολης**.
- Από αυτήν εξαρτιόταν το **βασίλειο της Θεσσαλονίκης** (περιλάμβανε θρακικά και μακεδονικά εδάφη).

Το δουκάτο των Αθηνών και η ηγεμονία της Αχαΐας

- Στη Ν. Ελλάδα υπήρχαν δύο ακόμη λατινικά κράτη, εξαρτημένα από το βασίλειο της Θεσσαλονίκης κατά το σύστημα της αλυσιδωτής εξάρτησης:
 - α) το **δουκάτο Αθηνών**, όπου κυριάρχησαν τον 14ο αι. αρχικά οι Καταλανοί και αργότερα μια φλωρεντινή οικογένεια τραπεζίτων.
 - β) η **ηγεμονία της Αχαΐας**, κράτος από το οποίο γεννήθηκε το δεσποτάτο του Μυστρά.

Η δημιουργία τους

- Μετά την πτώση της Πόλης (1204) οι δυνάμεις του Ελληνισμού βρήκαν καταφύγιο σε τρία ελληνικά κράτη:
 - α) στην αυτοκρατορία της **Τραπεζούντας**,
 - β) στην αυτοκρατορία της **Νίκαιας**,
 - γ) στο **κράτος της Ηπείρου**.

Η αυτοκρατορία την Τραπεζούντας

- Εκτεινόταν στις νοτιοανατολικές ακτές του Ευξείνου Πόντου.

Η αυτοκρατορία την Νίκαιας

- Ήταν το ισχυρότερο, όπως αποδείχτηκε, κράτος.
- Εκτεινόταν στο βορειοδυτικό τμήμα της Μ. Ασίας.

Το κράτος της Ηπείρου

- Περιλάμβανε την Ήπειρο και την Αιτωλοακαρνανία.

Ελληνικά κάστρα

- Μετά τη μάχη της Πελαγονίας (1259) τα κάστρα **Μάνη, Γεράκι, Μονεμβασία** και **Μυστράς** παραχωρήθηκαν από τους Φράγκους στο Βυζάντιο.
- Αποτέλεσαν τον πυρήνα ενός μικρού κράτους που απορρόφησε βαθμιαία τις φραγκικές κτήσεις της Πελοποννήσου, το **δεσποτάτο του Μυστρά**.

Η σημασία των ελληνικών κρατών

- α) Συνένωσαν τις δυνάμεις του Ελληνισμού.
- β) Αποτέλεσαν το καταφύγιό τους, αποκρούοντας τις επιθέσεις των Λατίνων.

Σύνδεση των Βυζαντινών με το ιστορικό τους παρελθόν

- Από το **1071**, και ιδίως μετά την Άλωση της Πόλης (1204), ο Βυζαντινός άρχισε να συνδέεται με το ιστορικό του παρελθόν.
- **Αρχαία ελληνική κληρονομιά και χριστιανική πίστη** αρχίζουν να συμβιβάζονται στη συνείδησή του και να γίνονται συστατικά της στοιχεία.

Νέα ιδεολογία

- Η νέα αυτή ιδεολογία ισοδυναμεί με το ξύπνημα ενός **εθνικού αισθήματος στον Ελληνισμό**, που αποτελεί πλέον το μοναδικό στήριγμα του Βυζαντίου.

Η οργάνωση των ελληνικών κρατών

- Αφού εδραίωσαν τη θέση τους, οργανώθηκαν **στρατιωτικά και πολιτικά**:
 - α) Πρόκοψαν στην **οικονομία** και τον **πολιτισμό**.
 - β) Επιδόθηκαν σε έναν **αγώνα δρόμου για την ανάκτηση της Πόλης** και την **ανασύσταση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας**. Το έργο αυτό πραγματοποιήθηκε τελικά από τον αυτοκράτορα της **Νίκαιας Μιχαήλ Η' Παλαιολόγο (1261)**.

Ερωτήσεις Κατανόησης

1. Ποια ήταν τα λατινικά κράτη που διαμορφώθηκαν μετά τη διανομή των βυζαντινών εδαφών;
2. Ποια ελληνικά κράτη διαμορφώθηκαν μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης;
3. Ποια ήταν η νέα ιδεολογία που διαμορφώθηκε στα ελληνικά κράτη;
4. Τι γνωρίζεις για την ανασύσταση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας (1261) ;